

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
DR. FRANCISZ LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 16 fillér
 Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Szabadjóműves emlékeim.

Irta: Egy volt országgyűlési képviselő.
 — Egy érdekes röpirat ismertetése. —

A magyarországi szabadjóművességre, újabban rossz idők kezdenek járnival. Mind több és több felől lesz megvilágítva, sőt éles világításba helyezve az a tény, mely szerint a magyarországi szabadjóművészség már régen letért arról az útról, azon ideális emberi célok szolgálatától, melyek ezt az intézményt sok jóhiszemű és talán eléggé be nem avatott ember véleménye szerint eredeti alakulásában jellemezték.

Napról-napra nyilvánvalóbbá válik, hogy az emberies és ideális célok kitűzése csak álarc, mely haza és vallásellenes destruktív célokat takar s hogy a mai magyar szabadjóművészség az internacionalizmusnak, a szociáldemokráciának és azoknak az u. n. szabadgondolkodóknak gyűjtőhelye, a kik a maguk részére teljes egyoldalúsággal foglalják le a szabadgondolkodás jogát s a kik anatómát mondanak mindenkire, a ki velük nem azonosan gondolkodik.

Az újabb időben különösen két körülmény irányította ezeket az üzel-

mekre a közfigyelmet. Az egyik Szende Pál ismeretes kirohanása a Galilaei körben, a másik a *Martino-vics* páholy új főmesterének *Jászi* Oszkárnak székfoglalója. Mindkét dolgról a Budapesti Hírlap adott bő értesítést a közönségnek. Az utóbbival február 17-én „Szabadjóműves világ” címen vezércikkben foglalkozott s a főmester székfoglalója nyomán markáns idézetekben mutatott rá ennek az iránynak hazafiatlan, erkölcsellenes, vallásellenes romboló célzataira, mely a társadalom tudományok szabad iskolájában, a választójogi ligában, a Reformklubban, a tanítók egyesületében és a Világ c. lapban teljes szervezettségben működve támadja mindazt, a mi minden igaz magyar ember előtt kedves és becses.

Azóta történtek a képviselőházban *Huszár* Károlynak és *Polónyi* Gézának nagyjelentőségű felszólalásai. Különösen az utóbbi valósággal esemény-számba megy a leleplezészerűen feltárt adatok nagy számánál fogva, melyek súlyosan igazolják, mekkora tért foglaltak el a szabadjóművesek, illetőleg *Szende* Pál terminológiájával élve, a „rendezetlen vallások” hívei az ország mindenféle intézményeiben

és különösen a főváros képviselőtársaságában és igazgatásában.

Ezekkel az ismertetésekkel csaknem egyidejűleg került ki a *Stefáneum* nyomdájából „Szabadjóműves emlékeim” címmel egy nem nagy terjedelmű, de a maga nemében igen értékes és tartalmas röpirat, melynek szerzője, egy általános tiszteletnek örvendő országgyűlési képviselő, a ki mint a magyarországi szabadjóművészségnek évek során át tagja, saját tapasztalatai útján jutott ugyanazokra a következtetésekre, a melyeknek a fent megnevezett képviselők oly erőteljesen kifejezést adtak.

* A röpirat szerzője.

Ezen rövid közleménynek az a célja: hogy a nevezett röpiratnak tartalmát e lap olvasóival rövid vonásokban megismertesse. A könyvecske nemcsak az elolvasásra, de a tanulmányozásra is a legnagyobb mértékben érdemes, mert olyan tömörséggel, annyi új és új benyomást keltve tárgyalja a kérdést: hogy annak egyes fontosabb részeinél teljes mértékben meg van okolva az elmélkedés és bővebb megfontolás.

Különös jelentőséget ad a munkának az a körülmény, hogy azt egy *protestáns* férfiú írta, a ki gazdag tapasztalainak birtokában jut arra a nagyjelentőségű következtetésre, hogy a magyarországi mai szabadjóművészség káros

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Hozzát.

Nyílnak az akácfák...

Nyílnak az akácfák, hófehér virággal,
 Tele a levegő édes illattal;
 Olyan a nyílásuk, mint egy fehér álom,
 Ilyennek képelem én el, az én nászom;
 A te, a mi nászunk.

Nézd, milyen szűz fehér mindegyik virága,
 Erzed az illatát? Mámorit varázsa;
 Éppen ilyen fehér, tiszta a szerelmünk,
 S ennek varázsától lett mámoros lelkünk;
 A te, az én lelkem.

Látod a fűrtöket? Amint lassan ringnak,
 Szelőlelésre, lepkecsókra várnak;
 Éppen ilyen szomjas, mind a kettőnk lelke,
 Vágyik üdvöt hozó, szent egyesülésre;
 A te, az én lelkem.

Nyílnak az akácfák, hófehér virággal,
 Tele a levegő édes illattal;
 Olyan a nyílásuk, mint egy fehér álom,
 Ilyennek képelem én el, az én nászom;
 A te, a mi nászunk.

Irta: Marianne.

Szabadságharcunk költészete.

Irta és a pozsonyi Tanári Körnek 1911. máj. 24-én Nyitrán tartott közgyűlése alkalmából előadta: *Veszprémi Dezső*.

II.

Valóban tisztán és mélyen kifejezte e költemény azt a gondolatot, mely a nemzet lelkében öntudatlanul élt: a magyar nemzeti érzésnek az osztrák zsarnoki hatalommal való összeférhetetlenségét. Nem csoda tehát, ha az osztrákok vérlázító tettei után komoly költőink forradalmi hangokat adnak. Vörösmarty is kitör az alvidéki lázadás alkalmával s a heves indulat szüleménye egy vészkiáltás a magyarhoz, a „Harei dal”, melynek refraine-je:

A sikra magyarok!
 Fegyvert ragadjatok.
 Hazánkat újra meg kell váltani.
 E drága föld színét,
 Borítsák szertesét
 A pártütőknek véres csontjai.

De a szívek izzása, az ágyúk dörgése, a fegyverek csillogása: a nemzetnek forrongva lüktető szíve, talán egyetlen költőnk sem illette oly mélyen, mint a jókedvű aradi törvényszéki bírót, Sárossy Gyulát. „Ki hitte

volna — mondja *Vadnay* (Beöthy: Irod. tört. II.) — hogy ez a vidám természet fújja meg az Aranytrombitát, az időszak leghosszabb, leglázásabb verses krónikáját, melyből lángnyelvek és acélhangok áradtak”:

Véreim, magyarok! nagy időket élünk,
 Trombitahangokon s ágyúkkal beszélünk;
 Magyarország felett meggyűlt a zimánkó,
 Majd annyi a bajunk, mint a bécsi bankó.
 Éjszakon, keleten, nyugaton és délen
 Mindenütt ellenség van a határszáron.
 Ellenség kívülről, ellenség idebent,
 A magyar nemzetnek irtóhadat izent.

S heve tovább ragadja őt s lantjának dörgéssé fokozott tüzelő hangja pedig viszont lelkesíti a magyart. Majd figyelmezteti a népet kötelességére az édes haza iránt, melyet honfoglaló elei vérrel szereztek s vérrel tartottak meg:

Igy állván a dolgok, kérdés: mit kell tennünk?
 Nem szabad, atyafi, mindaddig pihennünk,
 Mig az ellenséget pokolba nem verjük,
 S a zsarnokok nyakát mind ki nem tekerjük!

Minden ember álljon bátran és merészen
 Ha kell, a halállal szembezálni készen —
 Megmentjük, atyafi, megmentjük a hazát!
 Leverjük, kiirtjuk annak minden gazát.

irányzataival minden jó magyar hazafinak, minden vallásos embernek fel kell vennie a harcot s annak veszélyeivel szemben egy táborba kell tömörülnie minden keresztény magyarnak, bármelyik keresztény valláshoz tartozzék is.

A szerző röpiratának bevezető részében röviden elmondja mint és miért lett szabadkőművessé; mennyi idealizmussal és mennyire azzal a meggyőződéssel ment oda, „hogyan ott olyan társaságba jut, amelynek minden tagja csak azt tartja szem előtt, miként szolgálhat közös erővel a köznek”.

Előadja mennyire biztosította őt „a főmester az ő, valamint a páholy összes tagjainak becsület szavára, hogy működésük nem az Isten és a haza ellen irányul”.

Várta ezek után „az emberiség javára szolgáló nagy munkát” — de hétről-hétre, évről-évre érték e tekintetben a keserű csalódások, attól a peretől kezdve, a midőn első a sz. k. testvérek részéről gúnyral és kétegyekkel találkozott felolvasását tartotta arról, hogy „a szövetségi mozgalom támogatása mennyire megegyezik a szabadkőműves elvekkel”.

A biblia és a páholy.

Érdekesen írja le, mily kavardást okozott a magyarországi páholyokban az angol nagypáholy azon követelése, hogy a bibliát (ő és új testamentum) szabadkőművesi ősi szokás szerint a tisztelet jeléül helyezték a páholyok asztalára, különösen a budapesti páholyok, melyeknek többsége már akkor is zsidó vallású volt, hallani sem akartak. Szerzőnk a maga páholyában letette a bibliát az asztalra s ezt a sz. kőműves testvérek hallgatagon tudomásul vették ugyan, de az ő lelkében gyökeret vert a kétely a szövetség bevaltott céljai iránt és azután is sok fejtörést okozott neki az a körülmény: „miért mondják a testvérek Jézust a világ legnagyobb szabadkőművesének s miért viseltetnek mégis az ő életét tárgyaló új testamentum ellen oly vad gyűlölettel”.

A páholy és a becsület.

A II-ik fejezetben egy igen érdekes és jellemző esetet mond el a szerző egy „testvér” üzleti esetéről, melyben az, a ki becsületszó mellett volt tagja a sz. k. szövetségnek, az üzlet biztosítása érdekében ugyancsak becsületszó mellett tagadta ezt le s a midőn ügye a szabadkőműves páholy törvényszéke elé került, e törvényszék tagjainak túlnyomó része, ille-

Fölkelünk, ugy-e bár? Oly temérdek számmal.
Ott leszek magam is „Aranytrombitámmal” —
Fölkelünk megannyi bottal és rudakkal,
Hogy még az orosz sem fogja győzni nyakkal,
S ha tisztába hozzuk az egész országot —
Nyomban kiküldjük a köztársaságot!

A nép megérti, meghallja a küzdelmek esatazaját s a maga belső, lelki küzdelmeit tárja fel a következő versben:

Magyarok vagyunk, nincsen szabadságunk,
Mert a szerenese gyászt hozott ránk,
Sebaj! Sebaj!
Éljen a nemzet, éljen a hon!

De lelkesedésének rohanó árja tovább omlik s forrongó lelke lázas hévvel tör ki:

Mindenfelől harci nótát fú a szél,
Verje meg az Úr Isten azt, aki fél!
A török is, a tatár is mit tehet?
Egy életnél egytől többet nem vehet!

Igy fakad ki a népnóta! Nem csoda, hisz Jellasics lett az ország főparancsnoka s V. Ferdinánd az országot haditörvényszék alá vetette. A király ezen tettei csak mélyítették a honfiai fájdalmat s keserűséget, minek természetes következménye volt, hogy a nemzet türelmét veszté: az országgyűlés nem oszlott fel, s a Kossuth vezetésére bízott „Honvédelmi

tőleg annak szerzőnk kivételével összes tagjai a testvér felmentését javasolták azzal az indokolással, hogy az helyesen járt el, a midőn az ellenséget félrevezette. Az ellenség ez esetben a *katholikus egyház* volt és szerzőnk lelkében azóta állandóan megmaradt az a benyomás, „*hogy rendkívülinek kell lenni az elkeseredésnek a kath. egyház ellen, ha vele szemben a nagy páholy ítélőszékének bírái is hajlandók a becsületszó szentségét semmibe venni*”.

A III-ik fejezetben röviden vázolja a szerző a magyarországi szabadkőművesség eredetét és kialakulását s rámutat azokra az okokra, melyek a zsidó elemnek nagy számmal való bevonulását idézték elő és végeredményükben szabad szellemének elhatalmasodására, valamint arra vezettek: hogy „*a testvérek hozzászóltak elsőnek tartani érdekeik kölcsönös támogatását. Lassanként elmaradván a páholyokból a keresztény elem jó része, a kölcsönös támogatásnál sem kellett többé másra figyelni, mint a fajra és a faj szövetségére. A társadalomban is így lehetett felfogni az érvényesüléssel szemben támasztott akadályokat; ezek letörésére hatalom kellett, ezt a hatalmat pedig meg kellett szerezni*”. Ezen uralom megszerzése vált ennél fogva a magyarországi szabadkőművesség főcéljává és úgy látszik a szabadkőműves szövetségek egyes elkapaott egyéneinek felfogásából, mintha ez az uralom már a kezökben volna. Erre mutatnak a Szendék, a Jászik képtelen kirohanásai.

Nekünk azonban erre az a szerény megjegyzésünk: hogy alighanem korai lesz még a szabadkőműves önhittségnek ez a mértéktelen felbuzdulása.

Az ildomtalan és féktelen kirohanásoknak pedig egy nevezetes előnye van a vallás-erkölcsi alapokon nyugvó magyar nemzeti irányzat szempontjából, és pedig az, hogy ezek a kirohanások nagy arányokban elősegítik a nemzeti és keresztény irányú elemeknek tömörülését ezek ellen a téves és kárhözatos irányzatok ellen.

A radikalizmus ellen.

A következő fejezetekben (IV. és V.) ennek a törtetésnek és uralomra törekvésnek további evolúcióival ismertet meg bennünket a szerző, igen megkapó esetvonásokkal rajzolva meg a radikális irány kialakulását, a radikális és nemzeti irány küzdelmét, a szocialista áramlat mindinkább erősödő és mindinkább szenvedélyessé váló támadásait

bizottság” vezette a védelmet, melynek érdekében az egész országban megindult a toborzás.

Petőfinek tüzet, lángot lehelő dalai óriási hatással voltak. Nem hangzottak el visszhang nélkül a „katoná-élet”-et magasztaló toborzó szavai:

Nehéz nekem már a bockor,
Könnyű nekem már az ostor,
Csizmát húzok a lábamra,
Kardot fogok a markomba.
Muzsika szól, verbuválnak
Fülesapok én (Csapj fel öcsém)
[katonának, hahaha!]

De az igazi toborzó, verbuváló Kossuth volt, a szabadság lángszavú apostola, aki 1848. szeptemberében bejárta az Alföldet s ezredeket varázsolt elő a földből. Magával ragadó egyénisége s szavai kitörülhetetlenül vésődtek a nép lelkébe s csakhamar dédelgetett bálványává lett. Ekkor keletkezett a Kossuth-nóta. Mennyi melegséggel éneklie ez a nóta ami jó Kossuth-apánkat!! Hogy is szól? Hisz tudjuk mindnyájan:

Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára.
Valahány csepp esik rája,
Annyi áldás hulljon rája
Éljen a haza!

a szabadkőműves páholyok fedett helyeiről a nemzeti eszme és nemzeti irány ellen.

Ezen harcok folyama alatt a nemzeti irány híveiben mindinkább öntudattá vált, hogy csak úgy képesek ellenállani azon törekvéseknek, melyek felforgatás útján kezökbe akarják ragadni a hatalmat, ha erőket a hazai föld szeretetéből, és a teljes tisztaságában megőrzött hitből és vallás-erkölcsből merítjük; ha erőteljesen ápoljuk a nemzeti hagyományokat, az évszázadok folyamán kifejlődött erkölcsi felfogásokat, mert különben felbomlik itt minden, előáll egy nagy kaosz, a „mindenek harca, mindenki ellen”.

A haladó párt eredete.

A továbbiakban a nemzeti irányzat letörésére vállalkozott Fehérváry-kormány összeköttetését vázolja a radikális szabadkőművességgel, mely frigyből eredt a „haladó párt” eszméje, melynek gerincét a szabadkőművesség, harcoló csapatait a szocialisták és a nemzetiségek képezték volna s melynek jel-szavává lett a *Kristóffy* szája ize szerinti általános, egyenlő és titkos választói jog. Közben pedig folyt a páholyok kebelében az agitáció a nemzeti irány ellen, mely egyes organumokban pl. a „Magyar Szó”-ban nyílt kifejezésre is talált, „fekete seregnek, klerikális bandának” nevezvén el az abban eikkező szabadkőműves testvérek a nemzeti irányhoz hiven ragaszkodó és azt az általános választói jog szélsőségeitől féltő testvéreket, kik, hogy a pikantéria teljes legyen, legnagyobb részükben protestánsok voltak.

A nemzeti irány gyengülésével arányban nőtt a radikális irány túrelmetlensége, mely a szó szoros értelmében a dogmatizmus erejével követelte minden testvértől, hogy az „irányító testvérekkel” egyformán gondolkozzék, s miután céljainak útjában legelső sorban a történelmi középosztályt látja a legerősebb akadálynak, támadásait főleg ezen középosztály és mindazok ellen egyesíti, a kik ahhoz csatlakoznak s annak fenntartását és megerősítését a nemzet egyik legelsőbb rendű követelményének tartják, — úgy gondolkodván: hogy ha annak helyét elfoglalta az újabb elem akkor az alsóbb osztályok természet-szerűleg ennek vezetése alá kerülnek s akkor könnyű lesz elbánni a felső osztályokkal is, vagy mint ama bizonyos főmester mondja: „az ország összes középkori hatalmaival; a hitbizományokkal, a holt kézzel; a gentry

E nóta lett szabadságharcunk legáltalánosabban elterjedt lelkesítő népdala. A nép gyönyörű alkotása, melyben a Kossuth-apánként rajongásig lelkesedő honfi szív áldást esd fejére az égből. Igazi közénékké vált. Éneklie és énekelte mindenki, a haza minden hú fia, hisz Kossuthot úgy tekintették, mint gondviselésszerű hóst, az Istentől küldött szabadítót, mert hát:

Kossuth Lajos a magyarok vezérje,
Szűz Mária meg a védelmezője,
A jó Isten minden jóra segítje.

Szívesen, örömmel állanak Kossuth zászlaja alá:

Most szép lenni katonának,
Mert Kossuthnak verbuválnak,
Négy esztendő nem a világ,
Éljen a magyar szabadság,
Éljen a haza!

S néhány nap alatt 100 ezer ember gyűlt Kossuth zászlaja alá. Az értelmiség, a polgárság, a papság, a tanulók: mindenki, fegyvert fogott „a szent, szent szabadság oltalmára.”

De nemcsak Kossuth-apánkat éneklie a nóta. Megéneklie nagy szeretettel a vezéreket is, a híres 48-as tábornokokat s mélyszégyűlölettel, majd gúnyral szólnak az ellen-

vármegyével és az egész grófi-papi álkultúrával". stb.

Természetes, hogy ily tapasztalatok után látva a humanitás, az emberszeretet jelszavai alatt az elnyomásunkra s egy új kiváltságos faj uralmának megteremtésére az igyekezetet, szerzőnkben is fellázadt a nemzeti érzés és a lelkiismeret, s örökre bucsút mondott a szabadkőművességnek a hová egykor a tiszta idealizmus vezette.

Vármegyei közgyűlés.

II.

Törvényhatóságok útiratai.

Sopronvármegye közönsége tiltakozik a Lajta folyónak osztrák részről tervezett elvezetése ellen s a társtörvényhatóságokat is hasonló tiltakozásra kérte fel. A törvényhatósági bizottság hivatkozva a nemzetközi jogra és az Ausztriával kötött megegyezésre egyhangulag csatlakozott Sopronvármegye tiltakozásához.

Budapest székesfőváros átírata kapcsán *Tisza* Kálmán Budapesten felállítandó szobrának költségeire a közgyűlés a vármegyei tartalékalap terhére 500 koronát szavazott meg.

Abaujtona vármegye közönsége átírt a *segédjegyzők* anyagi helyzetének javítása tárgyában, melyet az említett vármegye oly módon vél rendezendőnek, hogy a segédjegyzők járuléka évi 2000 korona fizetésben és megfelelő lakbérben állapíttassék meg. Nyitramegye magáévá tette Abaujtona vármegye közönségének javaslatát.

Hasonlóképen magáévá tette a törvényhatósági bizottság *Hunyadvármegye* közönségének átíratát aziránt, hogy a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők fizetése és községi helyzete törvényhozási úton rendeztessék.

Bács-Bodrogvármegye felírt a kormányhoz aziránt, hogy a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosoknak gyámolításra szorult családtagjai a kincstár által segélyeztessenek. Nyitramegye a humánus felíratot hasonló felíratral támogatja.

Utí ügyek.

Az alispánnak azon előterjesztésére vonatkozólag, melyben a törvényhatósági és vámos közutak fejlesztési programja 10 évre kiterjedőleg megállapított, a közgyűlés úgy határozott, hogy az említett fejlesztési program az egyes járások érdekességével megtárgyal-

tassék, az erről szóló jegyzőkönyvek az alispáni hivatalhoz terjesztessenek be s ehez képest a legközelebbi közgyűlés elé megfelelő javaslat terjesztessék.

A *vágsellyei vághíd* tervezete és építési költségvetése felküldetett a kereskedelmi miniszterhez. A híd költségei 747.000 koronára vannak előirányozva. Ennek fedezetül szolgál $\frac{1}{3}$ -ad részben az államsegély, a hidalapnak eddig gyűjtött vagyona 85,248 korona, az 1911. költségvetésben megszavazott 20,000 kor. és az 1912-iki költségvetésből 10,000 korona. A fedezetlen 383.000 korona törlesztésére 420.000 korona névértékű 30 évre szóló amortizációs kölcsön veendő fel a vármegyei utadó-alap terhére. A híd építését már a jelen év őszén kezdik meg.

A közgyűlés tárgysorozatának ezen pontjánál *Ajtics-Horváth* Dezső, a ki ezt az ügyet a leglelkesebben felkarolta és mozgatta, köszönetet mondott a vármegye főispánjának a nagyfotosszerű ügy gyors és sima elintézése körül kifejtett jóakarató ügybuzgóságáért.

A *vármegye közúti alapjának* zárszámadása 1909-ben 48.000, 1910-ben 68.000 korona maradvánnyal záródik.

Gerlai Vilmos előengedélyes kéretére a törvényhatósági bizottság a *szencz-szöttinai* villamos vasut segélyezésére törzsrészvények ellenében 60.000 koronát szavazott meg.

Városok ügyei.

Nyitra város képviselőtestületének a róm. kath. elemi fiúiskolánál üresedésben volt két tanítói állásnak betöltése tárgyában hozott és megfélebbezett határozatát a közgyűlés a felebbezés elutasításával jóváhagyta.

Jóváhagyást nyert a vasut-utca átvételére és a városi hordójelzési szabályrendeletre vonatkozó képviselőtestületi határozat is.

Több folyamodónak abbéli kérelmét, hogy *Érsekújvárott* egy harmadik gyógyszerteráznak a felállítása engedélyeztessék, a közgyűlés elutasította.

Ugyancsak *Érsekújvár* város képviselőtestületének az a határozata, melyben egy új rendőrrakapitányi állásnak szervezését 2000 kor. fizetéssel, 400 kor. lakbérrel és 400 kor. korpótlékkal, mondta ki, jóváhagyást nyert. — Úgyszintén jóváhagytak a városi képviselőtestületnek az 1909 és 1910 évekre engedélyezett államsegély felosztására és a kövezési kölcsönre vonatkozó határozatait.

Szokolca város képviselőtestületének a *vadászati hasznóbérszerződés* felbontása tárgyában

hozott határozatát a közgyűlés azzal az indokolással semmisítette meg, hogy a városnak nem állott jogában a szerződést egyoldalúan felbontani. — Ellenben a városnak az állatbiztosításról alkotott szabályrendelete jóváhagyást nyert.

Galgóc nagyközségnek az új járásbírószági épület elhelyezése ügyében hozott és megfélebbezett határozatát a törvh. bizottság alaki okokból megsemmisítette.

Az állami iskolák.

A vármegye területén építendő állami elemi iskolák építési költségeire a törvényhatóság a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól 500.000 korona névértékű, 50 évre terjedő kölcsönt vesz fel 96,25% árfolyam mellett 5,25% annuitással. A kölcsön az ötven éven belül visszafizethető 6 havi felmondással, 2% Stornodíj ellenében. A közgyűlés *Turchányi* Ödön alispánt és dr. *Gyürky* Géza tiszti ügyészt megbizta, hogy a kölcsönkötvényt aláírva, az ügyet teljessé tegyék.

Ujdonságok.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Drahos* István trencseni járásbírószági irodatisztet a zsolnai járásbírószághoz telekkönyvvezetővé nevezte ki.

Áthelyezés. *Sztrmszkó* József kir. járásbírószági irodatiszt Érsekújvárról Galgócra helyeztetett át hasonló minőségben.

Személyi hír. *Paska* István nagybélcezi plebános néhány heti gyógykezelésre Bad-Reichenhallba utazott.

Egyházmegyei hírek. A Dréher Antal kegyurasága alá tartozó alsószúcsi plebániai javadalmat *Chmielovszky* László felsőszúcsi segédlelkész nyerte el. Az új lelkész pünkösdi napján hívei nagy ünnepélyességgel fogadták. — *Juráček* István alsószúcsi s. lelkész Felsőszúcsra helyeztetett át.

Püspöki körlevél. Gróf *Batthyány* Vilmos dr. nyitrai püspök f. évi május 25-én kelt VI. számú körlevelében nagy fontosságú s kihatásaiban üdvösnek ígérkező intézkedést üjt fel.

Hosszú évtizedek óta nem tartattak a nyitrai egyházmegye székhelyén *papi lelkiigyakorlatok*, melyek pedig úgy a lelki élet megújítására és megszentelésére, mint a testületi szellem megerősítésére mindenkor áldásos befolyást gyakorolnak. Az egyházmegye főpásztora ennek a régóta érzett szükségletnek kíván eleget tenni, midőn ismét meghonosítja az üdvös intézményt s az ez évi lelkiigyakorlatokat augusztus 22, 23 és 24-ik napjaira tűzi ki

segről: a németről, a muszkáról s az „ebadta” nemzetiségekről. Megénekelnek egyes csatákat is. Mert érdekes vonása — Mélyen Tisztelt Uraim és Hölgyeim — szabadságharcunk költészetének, mint eddigi fejtegetésünkéből is láthatjuk, hogy erős és állandó kapcsolatban volt a politikai történettel. Ezt a vonatkozást pedig költészetünk s politikai történetünk között ami költészetünk minden korában megtaláljuk, mert költészetünk termékei sohasem voltak tisztán esztetikai jellegűek, hisz költőinket folyton ihlették és ihletik a kor nagy érdekei, melyek a lélek nemes felindulásától a szenvedélyek viharainak zúgásáig minden hangot megtalálnak lelkükben. Gyulai Pál is azt mondja, hogy költészetünk: a nemzet története. Népköltészetünk is gyakran fordult és fordul a politikai élet azon alakjaihoz, kiknek szereplése a nemzeti érzés árában erősebb, mélyebb hullámokat vetett s a maga részéről is azon volt és arra törekedett, hogy nevüket a feledéstől megóvja s költészetében örökre fentartsa. Érdekes jelenség, hogy szabadságharcunk költészetében épen Kossuth-apánk az, akinek vonzó, elragadó egyéniségét rajongásig menő szeretettel énekl meg népköltészetünk.

Az első költemény, melyben Kossuth

neve szerepel az előbb említett Kossuth-nóta. Mennyire kedvelt és elterjedt nóta volt ez, bizonyítja az a körülmény, hogy az ország sok vidéke saját termésének tartja.

A tábori tüzeknél keletkezett és énekeltek hévvel ezt a népies költeményt:

Első, első, legelső,
Kossuth Lajos az első,
Második a Windischgrätz,
Kinek népe mindig fél.
Harmadik a Jellasics,
Kinek népe soha sincs.

A Kossuth iránt való rajongó, igaz, őszinte szeretetnek azonban egy költemény sem oly hű kifejezője, mint ez a négy soros népvérs:

Kossuth Lajos édesapám,
Felesége édesanyám,
Én vagyok az igaz fia,
Magyarország katonája.

E rövidke dal az alapézésnek, a nagy népszerű férfiú iránt érzett lángoló szeretetnek, igazán közvetlen megnyilatkozása.

Nagy a közhangulatból származó bizalom a vezérek iránt is és hozzájuk s a nemzeti ügyhöz való raga-zkodás. Bizonyosága ennek a Damjanich, Klapka stb. indulók.

Perczel Móric tábornok a Dunántúl kedvelt vezére és szeretett hőse:

Zúg az erdő, zúg a mező
Ugyan mi zúgatja?
Talán bizony Perczel Móric
A lovát ugratja.

Szép ő maga szép mindene,
Szép a paripája,
Vigan vágat a honvédek
Nyalka táborába.

Szenttamási diadalát énekl e népvérs:

A Szent-Tamás erős helység,
Körülfogta az ellenség,
Ne féljete, magyar lányok,
Nem jönnek a szervianok.

Perczel Móric katonája
A falakat mind megmászta,
De sok rácot és németet,
Mindent pokolba kergetett.

Nem hiányzik a népdalokból a megvető, gúnyolódó szó sem, mellyel a Kossuth-katonák a nemzetiségieket elhalmozzák:

Rácok, rácok, szervianok,
Nem értek ti egy petádot,
Lám a magyar száz pengőt ér,
Panganétos puszkával mén
A rácokra.

Vagy: Ne félj, ne félj, magyar leány,
Nem rabol el a szervian,

Nem szenved kétséget, hogy az egyházmegye papsága buzgó készséggel fog sietni a főpásztor óhajának megfelelni s tömeges megjelenésével fogja tanusítani szeretetét az egyházas szellem ápolásának ezen régóta bevált intézménye iránt.

A papszentelés napjait a körlevél jún. 29. július 1. és július 3-ikát állapítja meg. A nyugdíjazás folytán megüresedett sztrésényi plebániái javadalom elnyeréseért a kérényiek f. hó végeig nyújtandók be.

Az új tábori püspök — szülőföldjén. Illaváról írják lapunknak: Folyó hó 5-én igen megható jelenetnek voltunk tanúi Illaván. Ugyanis ekkor üdvözölte Illava község elöljárósága és képviselőtestülete a község szülöttjét *Bielik* Imre újonnan kinevezett tábori püspököt abból az alkalomból, hogy őt az isteni gondviselés ilyen magas állásba helyezte. A község küldöttsége megjelent a püspök szülőházában, ahol dr. *Pattantyus* fegyintézeti főorvos meleg szavakkal köszöntötte Illava község szülöttjét ritka kitüntetés alkalmából. A püspök öreg édesanyja és nővére jelenlétében könyves szemekkel és megható szavakkal mondott köszönetet a szíves üdvözlésért kiemelve különösen azt, hogy az összes üdvözlések közül szülővárosának üdvözlése érintette szívét legjobban és megígérte, hogy törekedni fog némi maradandó emléket is hagyni szülővároskájának. Ezután a püspök szívélyesen megvendégelte kedves vendégeit.

Eljegyzés. *Chemcz* Sándor, szakolczi járási számvevő a napokban jegyet váltott *Steffek* Mici urleánnyal, *Steffek* Ferenc vármegyei irodaigazgató kedves leányával.

Hymen. Székelyfalvi dr. *Vragassy* Lipót, nyitrai kórházi főorvos, székelyfalvi *Vragassy* Jenő és alsómattyasóczy *Mattyasóvszky* Sári fia, f. hó 14-én fél egy órakor tartja esküvőjét a budapesti belvárosi templomban özv. ilenefalvi *Sárkány* Andorné szül. boconádi *Szabó* Irén és néhai férje ilenefalvi *Sárkány* Andor m. kir. közigazgatási bíró leányával *Irén*nel.

Érettségi vizsga. A nyitrai róm. kath. főgimnáziumban f. hó 6. 7. 8. 9. és 10-én tartották meg az érettségi vizsgálatokat *Polikeit* Károly elnöke alatt. Írásbeli vizsgálatot tett 40 tanuló. Szóbelire boesáttatott 40. Külömbözetű vizsgát a latinból állott: 1. Jelesen érett: 11, jól 13, érett: 14. A szóbeli vizsgálat sikertelensége miatt 3 hónapra visszavettettek: 2. Jelesen érett: *Formanek* R. np., *Fundarek* Rezső, *Goldberger* Jenő, *Herodek* István np., *Mendl* József np., *Misik* István, *Nésey* Ede np., *Novák* János, *Novotny* Károly, *Polyacsek* István, *Vörös* Vince np. Jól érett: *Bakesi* Ernő, *Bárczay* Arvéd, *Bozó* Béla, *Fábián* János np., *Jusztus* Dániel, *Kohn* Sándor, *László* Ernő, *Leutmann* István np., *Pöstyéni* János np., *Rosner* Alfréd, *Stark* Ferenc, *Teplanszky* Ernő, *Ungár* Ferenc. — Érett:

Kossuth Lajos katonája
A nadrágjából kirázza.
Éljen a magyar.

Büszké a Kossuth-katonák, de büszke a magyar leány is huszár kedvesére:

Huszár az én rózsám,
Huszár az én rózsám,
Nyalka! Olyan igaz magyar fajta!
Nyalka! Olyan igaz magyar fajta!

Büszke is lehet reá, mert kedvesének nefelejtsszínű a dolmánya s peng a sarkantyúja:

Huszár vagyok, kedves rózsám,
Az is maradok,
Nefelejtsszín a dolmányom
Ezüst gomb vagyon.
Ucu, peng a sarkantyúm,
Csekély gondom, semmi bűm,
Csak úgy vigadok.

De bármennyire vigad, ha megfűjják a marsot, el kell hagynia kedvesét, el kell hagynia a hazáért:

Rajta, huszár, marsot fűjnek
Riadóra már,
Szép hazámért, ha meghalok,
Az nem léssen kár.
Életemet a hazámért,
Szerelmem a babámért,
Élek, halok bár.

(Folyt. köv.)

Babesan Gyula, *Flesch* Adolf, *Goldstein* Felix, *Igaz* Nándor, *Jánszky* Béla, *Kovalik* István, *herceg* *Odescalchi* László, *Radnai* Ernő, *Rosenberg* Gyula, *Sáffár* Kornél, *Sárkány* József, *Schimkó* Gyula, *Tivadar* László.

Bucsúzás. *Vince* Károly kinevezett pozsonyi kanonok, volt nagyhindi esperes-plebános lelkes óvációk között bucsúzott el f. hó 8-án a nagycétényi esperesi kerület papsága- és tanítóságától, valamint saját híveitől is. A templomban könyekig meghatva szólott híveire. Felemlítette, hogy haló poraiban közöttük kíván nyugodni és a kiknek 39 éven át lelkipásztor volt, azoktól nem kér mást, mint egy imafóházat porladó tetemeinek hantja felett. — A további bucsúzkodás a *Vince*-esalád szépen feldiszipított nemesi kúriáján folyt le. A ker. papság, a tanítói testület szónokainak, úgyszintén a plebániabeli községek nevében szónokló körjegyző szavai mélyen meghatották az ünnepeket, a kit ezenkívül kellemesen lepett meg híveinek emlékjándéka, egy gyönyörű román stílusú aranyozott ezüst kehely, melyet a községek elöljárói nyújtottak át távozó lelkipásztorunknak. *Bihary* Jolánka bucsúszavak kíséretében pompás rózsá- és szegfű-csokorral kedveskedett a kanonoknak. Délben ebéd volt a *Vince*-kúrián, melyen számos felköszöntő hangzott el. A bucsúünnepen a járási hatóságot *Czocher* Kálmán főbíró képviselte, a ki az ebéd alatt a bucsúzó kanonokra lelkes hangú felköszöntőt mondott.

Kézimunka kiállítás. A nyitrai kath. felsőbb leányiskola növendékeinek kézi munkái az intézet termeiben f. hó 16-tól 20-ig tekinthetők meg.

Halálozás. *Kopcsay* János, kir. kath. főgimn. igazgató, Szakolea város képviselőtestületének tagja, a Gvadányi-kör elnöke, stb. életének 66. tanári hivatása 40., igazgatói működésének 15. évében, f. hó 5-én rövid szenvedés és a haladokljók szentségének felvétele után Szakoleán az Urban elhunyt. A boldogult földi maradványait f. hó 7-én helyezték nyugalomra a szakolczi sarkertben. — Nyugodjék békében.

A szegényügy rendezése. A nyit-ravárosi szegényügy több évi vajadás után végre alapos rendezésnek néz elébe. *Tóth* Lajos polgármester ugyanis a szegényügyi bizottság tagjait és a jótékonyági egyletek vezetőit ülésre hívta meg a következő meghívóval:

Van szerencsem a f. évi június hó 13-án délután 4 órakor a városi székház nagytermében, a szegényügy rendezése tárgyában megtartandó értekezletre meghívni, azon kérelemmel, hogy tekintettel a tanácskozás tárgyát képező ügy fontosságára és közérdekű voltára, az értekezleten lehetőleg megjelenni szíveskedjék.

Nyitra, 1911. évi június hó 3-án.

Tóth, polgármester.

Az Országos Pázmány Egyesület

június hó 13-án d. u. 6 órakor választmányi ülést tart a Szent-István-Társulat kis termében. Tárgysorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. A külföldi ösztöndíjak adományozása. 3. Pénztári jelentés. 4. A védőiroda jelentése.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának javítása gyors lépésekkel halad előre. A belső ékesítésből az állványerdőn keresztül látható már a menyezet, mely tündöklő tisztán csillámlik ki a deszkák és cölöpök nyílásain át, látható a keresztfal (apsis) homlokzata aranyozott szegélyével. A külső munkálatok a torony körül pontosulnak össze, melynek egész a keresztig felépített állványemeltei a merész építészeti technika szempontjából is érdekes látványosságot nyújtanak a város közönségének.

Ujabb adakoztak: Soproni sz. Orsolya zárda 10 kor., esztergomi irg. nővérek 10 kor., Beszédszoba perzsely 11 kor., Jézus sz. Szíve tiszteletére 4 kor., *Kenedly* K. gyűjtése 13.80 kor., *Kornthenez* M. gyűjtése 11.20 kor., *M. St.* 5 kor., *Molnár* M. 5 kor., *Held* A. 4 kor., *Bene* V., *Cziprián* M., *Vrábel* M., *Szlovácsek* E. 1—1 kor., összesen 78 korona. — Hozzáadva a lapunk f. é. május 14. számában kimutatott 9593.99 kor.-hoz, lesz 9671.99 korona. Isten fizesse meg!

A tárgysorsjáték nyereménytárgyai a zárdai varrőiskolában vannak kiállítva és folyó hó 11-től 20-ig mindennap megtekinthetők. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a kiállításra,

melynek gazdag változatossága és értékes volta (közel 500 db. szebbnél-szebb tárgy van kál-lítva) fényesen tanuskodik arról, hogy itt egy olyan sorsjátékáról van szó, melynek kedvező esélyei elé a sorsjegyek tulajdonosai nagyon valószínű reménnyel és érdeklődéssel nézhetnek.

Sorsjegyek még mindig kaphatók az irgalmas nővérek zárdájában.

Pálffy János gróf hagyatéka.

Pálffy János gróf, a nemrég elhunyt gazdag főúr hagyatéka ügyében folyó hó 3-án volt a pozsonyi törvényszéknél *Kirchner* János törvényszéki bíró előtt a végrendeletet támadó gróf *Andrássy* Manoné és leányvermekeinek, valamint végrendeletet védő gróf *Pálffy*ak képviselőinek közbenjöttével az előzetes tanúkihallgatás. Ismeretes, hogy *Pálffy* János gróf végrendeletében megbecsülhetetlen értékű 278 darab festményt hagyott a Szépművészeti Múzeumra és milliókra menő ösztöndíj-alapítványt tett.

Kath. népszövetségi mozgalom.

Megyei értekezlet Trencsénben. A trencsénmegyei népszövetségi szervezetnek végleges megalakítása céljából Trencsénben folyó évi június hó 6-án megyei értekezlet volt, melyen többek között a következők voltak jelen: Dr. *Gyuriss* Emil ügyvéd, *Turesek* József c. kanonok, *Weber* József, *Czeizel* György, *Krautmann* István esp.-plebánosok, *Bereghy* Endre, *Bélik* Mihály, *Hatala* József, *Czivány* Károly, *Szlauka* Károly plebánosok, *Biringer* Rezső, *Ronchetti* József, *Szlugeny* Sebestyén segédlelkészek, *Ballon* Géza, *Náthly* István, *Holnik* Mihály, *Janis* Lajos hivatalnokok, *Janács* Andás, *Duzsek* István birtokosok és sokan mások. A központot dr. *Ernszt* Sándor vezérigazgató, *Szmrecsányi* György orsz. képviselő, kormányzótanács tag, *Huszár* Károly orsz. képviselő és *Bartos* János titkárok képviselték.

Az értekezletet hosszabb beszéddel *Szmrecsányi* György orsz. képviselő nyitotta meg, rámutatván a mostani válságos helyzetben szükséges szervezkedés nagy fontosságára és szükségességére. Utána *Huszár* Károly orsz. képviselő és *Bartos* János titkárok beszéltek a katolikus egyházat és népet a szabadkőművesek és szociáldemokraták részéről ért legújabb támadásokról s a védelem szükségességéről. Dr. *Ernszt* Sándor hosszabban számolt be ezután a Népszövetség eredményéről s annak Trencsénmegyére vonatkozó állapotáról. A megyének 111 plebániája közül 88 plebánia területén alakult meg eddig a Népszövetség összesen 7700 taggal. Indítványára megyei elnöknek egyhangulag *Bereghy* Endre bellusi plebánost választották meg.

A végrehajtóbizottságba a következők választottak be: *Baross* Károly Rajec, *Ballon* Géza Vágbeszterce, *Brix* Odön Trencsén, *Bucsek* András Tornony, *Blazsek* Lajos Harmatos, *Barancsik*-*Kulínez* György Alsómarikó, *Bélik* Mihály Borodnó, *Biringer* Rezső Poroszká, *Dr. Chorényi* József Illava, *Iovag* *Czeizel* Antal Mita, *Czivancsek* János Nagydivény, *Czeizel* György Ujbeszterce, *Czivány* Károly Ösvényes, *Dubik* Pál Peredmér, *Duzsek* István Trencsénpüspöki, *Chochulusz* Bálint Poroszká, *Filkorn* Ferenc Zsolna, dr. *Gyuriss* Emil Zsolna, *Horváth* Géza Máriatölgyes, *Kapallay* István Kiszucaujhely, *Hatala* József Kisradna, *Janács* András Püspöki, *Greben* János Lótos, *Krautman* István Ocsad, dr. *Kmettykó* Károly Vágtapolea, *Molnár* Győző Bán, *Misz* Rezső Trencsén, *Pápay* Endre Barossháza, *Pelikán* Ádám Nagyhelvény, *Ronchetti* József Kasza, *Rojiesek* János Kufalva, *Rényi* István Hólak, *Szlauka* Károly Zayugróe, *Simoncics* János Cobolyfalu, *Szvittek* János Obeszterce, dr. *Sztrányovszky* József Vágbeszterce, dr. *Szádeczky* Boldizsár Trencsén, *Turesek* József Demény, *Tichy* Celsztin Kisjeszence, *Weber* József Vágbeszterce, dr. *Weszely* Valér Puhó, *Zsidek* Gusztáv Egyházasnádas.

Bereghy Endre és *Czeizel* György felszólalása után, amire dr. *Ernszt* Sándor vezérigazgató adta meg a magyarázatot, *Szmrecsányi* György az értekezletet bezárta.

Szakolczi állapotok. A legutóbbi orsz. képviselőválasztás óta Szakolczában sehogy sem bír helyreállni a nyugalom. E kedélyes, békés városban, hol azelőtt emberemlékezet óta nem fordult elő rendzavarás, most szinte egymást érik a különféle kihágások, melyek arra vallanak, hogy nép széles rétegeiben még mindig erősen izzik a szenvedély. A kellemet-

lenségek különösen azokat érik, a kik a legutóbbi választási küzdelmek idején előtérben állottak s a kiknek, úgylátszik, egyéb okokból is megesapant a népszerűségük. A sajnálatos állapotokra való tekintetből a vármegyei alispán rendeletére Szakolea város külső és belső területén a közbiztonsági szolgálatot május hó 15-től kezdődőleg a csendőrség vette át, mely az éjjeli órákban rendes őrzásokat tart az utcákon és a külterületen. A szolgálatra rendelt csendőröknek máris akadt dolguk, mert az elmúlt vasárnap éjjelén dr. *Mitták Jenő* ügyvédnek ablakait kövekkel bevették a mulatozó parasztleányok. A tettesek egyikét a csendőrség már kinyomozta és letartóztatta, a többiek után most folyik a nyomozás.

A privigye—handlovi vasut. A privigye—handlovi vasutvonal építési munkáinak vállalatba adására már legközelebb sor kerül. Az építést az államvasutak igazgatósága nyilvános verseny útján fogja biztosítani és avégből, hogy a vállalkozók a szükséges helyszíni tanulmányokat megtehessek és alaposan tájékozódhassanak, már most felhívja az érdeklődőket, hogy a körülbelül 22 km. hosszú vonalat tekintsék meg. A szükséges felvilágosítást a vonal mentén tartózkodó és a vonalkitűzéshez kirendelt államvasuti mérnökök szívesen megadják.

Tanítói Gyűlés. Az „Érsekújvárvideki róm. kath. népnevelők egyesülete“ f. évi június 1-én csütörtökön, Érsekújvárott az Arany Oroszlán szállóban tartotta az évi XXX. rendes közgyűlést. Délelőtt 9 órakor szent mise volt a plebánia templomban. A közgyűlésen a Hymnus eléneklése után következett az elnöki megnyitó és jelentés, azután egyesületi ügyek. Dr. *Gíesswein Sándor* prelátus, országyűlési képviselő a keresztény tanítók szociális munkásságáról értekezett, *Szentgyörgyi Vince* a tanítók fizetésrendezéséről tartott előadást, *Jónás Ferenc* pedig emlékbeszédet mondott *Kovács István* felett. *Kocsán Károly* ismertette a ker. soc. szakszervezet programját. A közgyűlést a Szózatral rekesztették be.

Javitóintézetű növendékek elhelyezése. Dr. *Fischer Colbrie* ágost kassai püspök, mint a fiatalokúak kassai felügyelő hatóságának elnöke értesítette a Nyitrávármegyei Rabsegélyző Egyletet, hogy a kassai javító intézet növendékeinek létszámát az igazságügyminiszter 720-ra emelte fel. Minthogy e nagyszámú fiatalokúak közül évenként előreláthatólag több százat kell elhelyezni felkérte a Rabsegélyző Egylet elnöksége, hogy időközönként közölje azoknak a megbízható kereskedőknek, iparosoknak és földműveseknek jegyzékét, akik a szabaduló fiatalokúak közül egyeseket kiképzés céljából magukhoz venni hajlandók volnának.

A Nyitrávármegyei Rabsegélyző Egylet elnöksége felhívja erre a megyei kereskedők, iparosok és földművesek figyelmét. Aki ily szabaduló fiatalokú kiképzés céljából magához venni hajlandó, jelentse be e szándékát dr. Nyékhegyi Lóthár törvényszéki elnöknek, mint a rabsegélyző egylet elnökénél vagy dr. Halasi Lipót ügyvéd titkárnál.

Évzáró vizsga Csermenden. Örvendetes nap virradt e hó 1-én Csermenden község azon polgárait, kik mint gondos szülők nagyon szép számban jelentek meg az iskolában, hogy szem- és fültanui legyenek tanköteles gyermekeik előmenetelének. Eddig ritkán látott szép eredményben nyilvánult meg *Voght Géza* érdemdús tanítónak vasszorgalmú fáradozása. A megjelent vizsgavendégek egybehangzó véleménye szerint: ilyen haladás mellett egy nemzedék multán Csermenden község lakosai csekélyke kivétellel mind szépen és folyékonyan fognak beszélni magyarul; ami kétségkívül örvendetes és elismerésre méltó eredmény számba megy. Isten tartsa és segítse jóra való tanítónkat gyermekeink javára! Az összes jelen voltak nevében: egy iskolaszéki tag.

Uj iskola. Fedél alatt van már Tótmegyer község új remek kath. elemi iskolája. A szép, emeletes épület, melyet az érsekújvári *Adám* vállalkozó építtet, 52 ezer kor.-ba került és szeptember hó 1-én fog megnyitni. Az ujonnan rendszeresítendő 3 új tanítói állással együtt épen 8 tanerő lesz az iskolánál, a mi minden bizonnyal örvendetes fejlődésnek a tanujele.

Eltűnt pénz. Lapunk mult számában szomorfalvi tudósítónk megírta, hogy a felső-elefánti bérgazdaság intézője Szomorfalun a vasuti állomás irodahelyiségében felejtette 1100 koronát tartalmazó pénztárcáját, mely onnét nyomtalanul eltűnt. Most arról értesülünk, hogy az eltűntnek vélt pénzt illetőleg a gazdasági intéző a csendőrséget arról értesítette, hogy a pénzt megtalálta kabátja zsebében. Ennek alapján a csendőrség a nyomozást beszüntette, a vasuti üzletvezetőség pedig egyáltalában el sem rendelte a nyomozást. Az ügyből kifolyólag kellemetlensége támadt *Vámos Albert* pályafelügyelőnek, a kit a csendőri nyomozás során kihallgattak, de a kivel szemben a gyanúkok teljesen alaptalanoknak bizonyultak be.

Vizbefult fiú. Risnyovszky János nyitrai nyomdász fia, a 4 éves Laci, f. hó 7-én délután Csinesben, a Nyitra folyó partján játszadozott néhány rév-utcai gyerekekkel. Este 7 óra tájban játék közben a fiúcska elszédült és a vízbe bukott. A hullámok összecsapódtak feje fölé, s nem is került többé a víz felszínére. Vizbefult számtalan néző szemeláttára. Nem akadt senki, aki kimentette volna a hullámsírból. Azaz, hogy akadt mentő kettő is — de későn. Akkorára már hulláját is messze elsodorta a víz sebes árja. Játzópajtásai szíj-jelrebbentek, az utca népe pedig ellepte a folyó partját. Egyesek élesen kikeltek a város ellen, miért nem látja el korláttal a folyót e forgalmas helyen. Mások a szülőket szapulták, hogy kellő felügyelet nélkül hagyják gyermekeiket e veszélyes helyen. Hiába, népünk már olyan, akkor sopánkodik, mikor már megtörtént a baj. A Rév-u. lakói kivül mindeztől semki sem hívta fel a várost arra, hogy a gyerekek részéről hozzáférhetetlenné tegye a folyót a Suchala-féle gőzfürdő és a Csines közti részen, ugyszintén, a szülők sem gondoltak arra, hogy gyermekeik esetleg, kellő felügyelet híján, a vízben lelhetik halálukat.

Szarvasmarha-díjazás. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi kormány támogatásával, a szarvasmarha állomány minőségének javítása céljából Mianván 1911. évi jun. 14-én szerdán d. e. 11 órakor szarvasmarha-díjazást rendez, mely alkalommal nagy számú állami és magán díj lesz a kis tenyésztők közt szétosztva.

A végrehajtási novella arcu-ütése. A koalíció azon mindenkori szándékának, hogy a szegény ember sorsán egyhútsen, a végrehajtási novella egyik eredménye. E törvény 2. §-a gondoskodik arról, hogy a végrehajtást szenvedett legszükségesebb tárgyai végrehajtás alá vonhatók ne legyenek s a m. kir. pénzügyminiszternek 1909. évi 2809. P. M. számú rendelete intézkedik arról, hogy a végrehajtási novella 2. §-a az állami egyenes és közvetett adóknak, közvetlenül levonandó illetékeknek és az egyenes adó módjára beszedendő kincstári követelések és egyéb tartozásoknak behajtásánál is mérvadó, tehát a végrehajtást szenvedett legszükségesebb tárgyai stb. az adók behajtásánál is foglalásmentesek. Sajnos, azt tapasztaljuk, hogy az adóvégrehajtásoknál a foglalást eszközölő közegek a szegény ember utolsó vánkósát is lefoglalják s elárverezés végett a község házára vitetik.

Ez törvénytelen s tarthatatlan állapot. Azt hisszük, hogy nem volna fölösleges munka, ha a pénzügyigazgató úr a fent említett pénzügyminiszteri rendelet betartására az adóvégre-

hajtásokat foganatosító közegeket ismételtelen utasítaná, s üdvös munkát végeznének a népszövetségi helyi igazgatók, ha gondoskodnának arról, hogy az ilyen adóvégrehajtások ellen, a végrehajtást szenvedettek a végrehajtás foganatosítása napjától számított 8 napon belül a kir. pénzügyigazgatósághoz előterjesztéssel éljenek, ahol föltétlenül orvoslást nyernek.

A nagyszombat—vittenczi vasut nagyszombati beágazását illetőleg az utóbbi időben különféle tervek merültek fel. Ezekkel a tervekkel szemben Nagyszombat város vasuti bizottsága arra az álláspontra helyezkedett, hogy a város a Lipótvár felőli beágazás irányától el nem térhet s amennyiben mégis egy másik beágazási irányt állapítanak meg, a város a már megszavazott anyagi támogatást a vállalatnál kénytelen lenne megvonni.

Furfangos tolvaj cigányok. Balázs Titusz pálosnagymezői mezei munkás, ki jelenleg viészapáthán tartózkodik, f. hó 4-én délelőtt Nyitrán járt valami ügyes-bajos dologban. Amint az András-dombon elhaladt, Horváth József, Horváth Kálmán, Horváth Gizella és Horváth János tormosi cigányok „látat adtak“ neki és a legény lebukott a kövezetre. Horváth József cigány hozzáugrott és segélyére sietett, s nagy bocsánatkérések között távozott a helyszínről. Alig tett néhány lépést Balázs Titusz, szomoruan tapasztalta, hogy eltűnt a pénztárcája 6 kor. 60 fill. pénzzel. Tisztában volt vele, hogy a cigányok lopták meg, azért buktatták el őt a járdán. A legény feljelentésére a rendőrök a városházára kísérték a cigányokat, de bizony a szegény mezei munkás pénzeszkéje nem került meg. Eltűntették a furfangos tolvajok.

Fürdő elmebeteg részére. Sok zaklatásnak voltak kitéve, különösen a téli időben a Pogrányban családi ápolásban lévő elmebeteg. Minden hó elején ápolójukkal a nyitrai kórházban kellett jelentkezniök. A vármegye a kórházi igazgató hosszas utánjárása folytán, végre elhatározta, hogy fürdőt építtet a szerencsétlenek számára Pogrányban. Az építési munkálatok értesülésünk szerint serényen folynak, s kilátás van rá, hogy az ápolásba helyezett betegek a tél folyamán már nem lesznek kénytelenek a kórházat felkeresni, s meg lesznek kímélve attól, hogy a Hid-ut-cában esőben, fagyban órák hosszat vesztegelenek kocsikon a pálinkamérések előtt, mint ez a multban megtörtént.

Szőkevény póttartalékos. Vass Henrik nyitrai póttartalékos honvéd két napi szabadságot kapott az ünnepekre, mely időt falun lakó szülei meglátogatására fordította. Elmúltak az ünnepek, elmúlt a következő nap, de a póttartalékos nem jelentkezett ezrednél. Az ezredparancsnokság végre is katonaszőkevénynyé nyilvánította a szabadságát megnyújtó vitét. Most egy honvéd-őrjárat kutat utána a csendőrséggel.

Betörő cigányok. Sándor András cigány napszámos, petróleum finomító gyári munkás több cigány pajtásával betört Lomniczon éjnek idején Sándor János nevű rokonának zárt lakásába s onnan több holmit elemelt. A lopás elkövetése után a jó madarak szíjjel rebbentek. Harmadnapra fogták el csak őket a csendőrök, de Sándor András, a betörés értelmi szerzője, nem került meg. A hatóság elrendelte köröztesztését, hogy elvehesse méltó jutalmát.

Eladó ház !!

A Tóth Vilmos-utca 33. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad Gudmon Gyula műkertész Nyitra

110 1-0

"ZENIT" ASBEST-PALA

Nyitra és vidéke részére LINKENBERG JÓZSEF vaskereskedőnél, Nyitra, Pár-utca 22. Telefon 66.

A vezérképviselő elvállal a „Zenit Asbestpala r.-t., Puhó Kucskó“ nevében teljes épületek fedését, tehát szükség esetén régi zsindelyes, cserépfedelű, vagy szalmával fedett házak tulajdonosai forduljanak ide **árajánlatért** és mintalapért (díjmentes). — Több vaggon az árúból és mindennemű építőanyagból állandóan raktáron tartatik.

Fogy az ujoncok száma. Az ez évi katonai sorozás az ország számos vidékén azt a tapasztalatot eredményezte, hogy egyfelől a sorozásra felhívottak közül kevesebb vált be, mint az előző években, másrészt pedig ijeszten növekszik azoknak a hadköteleseknek a száma, akik a sorozás előtt Amerikába szöktek. Így az érsekújvári járásban felhívottak a sorozásra 658, jelentkezett 590, alkalmasnak találtatott 86. Ha tekintetbe vesszük, hogy az Amerikába kivitorlázott legények testi rátermettségére nézve kortársaik között a legkiválóbbak, a hadkötelesek kivándorlását úgy a hadsereg, mint a nemzeti munka szempontjából súlyos bajnak kell felismernünk.

Halálos gépkocsi összeütközés. Vágújhelyről vesszük a hírt, hogy Kremzseri (morvaországi) gyáros f. hó 4-én az odaváló tanítóval és gépkocsisával Vágújhelyről Trencsénbe ment gépkocsiján. A Vágújhelyi alsóvárosi állomás előtti sorompónál haladtak, a midőn a délelőtti Zsolna felé haladó gyorsvonat után kettős mozdony haladt teljes erővel. A gépkocsinak nem volt már ideje, hogy a vágányon áthaladjon, és a mozdony teljes erővel nekiment a gépkocsinak. A tanító ivalakban röpült ki a kocsiából és nyomban meghalt. A gyáros súlyos sérüléseket szenvedett. A sofőrnek, ki szintén kiesett a kocsiából, nem történt komolyabb baja. Valamennyi sérültet a trencsényi kórházba szállították. A hatóság a végzetes baleset ügyében vizsgálatot rendelt el. Annyit már megállapítottak, hogy az üres mozdony nem volt jelezve és így a sorompót nem zárták el, ez okozta a szerencsétlenséget.

Huszárok Nyitrán. A hét elején az a hír terjedt el városunkban, hogy az 5-ös számú huszárezredet Nyitrára helyezik át. Utána jártunk a dolognak, s megtudtuk, hogy a hír csak merő kombináció, míg megvalósul, sok víz folyik le addig a Nyitrán. Mindenesetre csak nyerne vele a város, azaz inkább a kávécsók és vendéglősök. Forgalmasabb, hangosabb lenne a város, de háziasszonyaink nem örülnének neki, mert drágulna a piac.

Biciklista és a kutyák. Kinos meglepetésben volt része pénteken Lóry Jenő nyitravidéki kéményseprő-mesternek. A városból hazamenet két hatalmas komondor megtámadta őt az uton s kevés híja, hogy a lábába nem mélyesztették fogaikat a kerékpárosnak. Kutyakorbács nem lévén nála, így csak nagynehézen birt elölük elmenekülni. Lóry feljelentéssel elt a kutyák gazdái ellen, mert nem látták el az ebeket szájkosárral.

Botrány a Vármegyeháztéren. Pénteken este kellemetlen kalandban volt része S. A. nyitri fűszerkereskedő-segédnek. Amint este üzletzárás után sétá közben a Vármegyeház-téren elhaladt, a cserjékből egy asszony ugrott elő és se szó, se beszéd ültelgelni kezdte. A fiatalembert oly váratlanul érte a támadás, hogy védekezni sem tudott. A támadó egy özvegyasszony, Kohn Adolfné volt, a ki régóta üldözi a kereskedőségét. A támadás hírszerint bosszú műve volt.

Hurokra került betörő. A napokban történt, hogy egy sötét éjjel betörők jártak a szokolói korcsmárosnál. Az üzletet feltörték, nagyobb mennyiségű pénzt elemelek, s italkészletét is alaposan megdézsmálták, s még az éj folyamán elmenekültek. A csendőrség a korcsmáros feljelentése alapján nyomozáshoz látott. Az eljárás során alapos gyanu merült fel Blum ottani nagybirtokos kocsisa, Figura József ellen, ki az éjjel távol volt hazulról. A hatóság elrendelte a kocsis letartóztatását, Pöstyénben csípték el a csendőrök a betörő kocsis, a mint a Royal-szálló előtt parádés lovait hajtotta.

Körözött korcsmáros. A zsarolás kísérletének vétségével vádolt Weisz Lipót beédi korcsmáros az ellene indított eljárás folyamán ismeretlen helyre távozott, minélfogva a nyitri kir. törvényszék elrendelte köröztesét.

Keresik az angyalcsináló aszszonyt. F. évi május hó elején történt, hogy Gáborszky Brigitta nevű köröskényi lány a nyitri kórházban mérgezési tünetek között elhunyt. Az ügyesség a gyanus halálestéből kifolyólag nyomozást indított. A nyomozás során az az alapos gyanu merült fel, hogy nem öngyilkosság esete forog fen, hanem a halálestet egy balu kiütött manipulációnak a következménye. Gáborszky Brigitta anyai örö-

möknek nézett elébe, s hogy a szegyéntől megmeneküljön, egy bábasszonyhoz fordult segítségért. A műtét nem sikerült. Gáborszky Brigitta iszonyú kinok közt pár napra rá kiszüvedett. A csendőrök napok óta kutatnak a lelketlen bábasszony után, de mindeztideig nem akadtak a nyomára.

Nyilt-tér.

Borszéki
GYÖGYÉS ÜDITŐVIZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

„BORSZÉKI“
az ásványvizek királya,
angolkór és
vérszegénység
ellen páratlan gyógyszer.
Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár:
BRIX JÁNOS FIA UTÓDA
fűszer-, csemege- és ásványvíz-
kereskedőnél — **Trencsén.**
59. 14-15.

CSARNOK

Nagy- és Kisörvisiye története.

— Hely- és művelődéstörténeti tanulmány. —

Oklevelek alapján írta: **Follajtár József.**

X.

Nemes családok.

Kántor. Örvistyén 1634-ben Orbán nevű tagja lép fel birtokosként és pereli a Zayakat, kiknek Henz Imrével egyetemben zálogba vetette a nemesi kuriát és hétnépes jobbágytelket magába foglaló részét 800 frtban és a melyre 300, majd 150 frt felpénzt vettek. A birtok — úgy látszik — ott maradt a Zayak kezén; a mi kevés maradt, megosztottak rajta a szaporodó örökösök, kik utóbb iparosoknak esaptak fel. Ma e néven nem él a községben senki. A család tagjairól nem sikerült összefüggő leszármazást összeállítanom.

Komjáthy. 1607-ben Menyhért szerepel, ki Szentmihályúr községben fekvő kúriáját 100 forintban zálogba vetette, hogy ezen a pénzen az ösvistyei házát, melyet nejével Henz Magdolnával kapott, felépíthesse. Ugyan ő 1616-ban zálogba veti 8 frtban Oeskay Gáspárnak az örvistyei malom részt. Fia Gáspár, kinek neve Hodossy Borbála. Több adatom nincs róla.

Ledniczky. A családból Györgyöt találok elsőnek örvistyei birtokosnak, neje Vermes Erzsé révén, Utódjai közül Károly Örvistyén, Lajos Amerikában él.

Ledniczky András

György Vermes Erzsé	Verona Panik János	
András, Erzsé ikrek	György 1795.	
Tamás Jurkovic Erzsé	Mária Djeka Mihály	Krisztina Bokovic János
Erzsé Mokos István	Anna Djenka János	Lajos, Jozefa Károly Djenka Kata
István	vannak gyermekeik.	

Mokos. Az 1731. évi febr. 21-én Holics városban tartott nemesi összeírás alkalmával bizottság elé jött Mokos István, ki nemességének igazolására bemutatta Lipót császárnak Bécsben 1669. augusztus 28-án kelt diplomáját, melyben Bellussy Miklós és neje Bellady Ilona, leányuk Katalin; továbbá Bellussy Máté, ennek neje Kotula Judit nemessége tárgyalatik, állítván, hogy ő Bellussy Katalin fia. A bizottság az igazolást elfogadta és Mokos nemességét elismerte.

A család több tagja az Oeskay családnál szolgált tisztartó minőségben. Így Oeskay Alajos írja, hogy a hónapba visszatérő Rákóczy zászlai alá a környékbeli nemesség Mokos oeskói várnagy vezérlete alatt vonult. A család máig is élő tagjai közül kitűnik István, a vidék egyik legügyesebb ácsmeistere. A többiek is iparosok.

Oeskay. Ősrégi nyitramegyei család. E lapokban nemrégiben irtam volt egyet-mást róla (Oeskay család pereskedése Pöstyén birtokáért címen) s az ott előadottakon kívül ismét találtam egyet-mást, mi más világításban tünteti fel azt, mit a családról eddig tudunk. Az állítólag okmányokon alapuló tekintélyes családfa és történet nem felel meg a valóságnak; az állítólagos okmányok ellenében hiteles okmányokkal mást bizonyíthatunk, mint a mit amazok mondanak.

Már kutatásaim kezdetén rájöttem, hogy sok lehetetlenség van a másként tekintélyes családfán s még inkább a család történetében. Ezek szerint ugyanis az 1223—1238. években élt Dub Salamon de Cseklész a Mogha törzsből, ki Endre részén Imre ellen harcolt. Később Pál fiával Endrét Szentföldre kísérté, miért is Endre királytól Cseklész várát nyerte adományul. Salamonnak unokája Mikos alapította Mikófalvát (t. i. a mai Tyapkót). Másik unokája, Kozma nyerte adományban Oeskót. Ennek fia István és ezé Ábrahám (posthumus Luchung de Cseklész), ki 1243-ban a cseklézi várban született. A király parancsolatjára az Eszterházyak jelenlegi kastélya helyén várat épített. V. István alatt a eseh Ottokár ellen küzdött és a csatateren lelte halálát. 1272. évben fordul elő a családi okmányban.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekújvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40. Érsekújvárra ér. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:00, 11:43.	Érsekújvár—Nyitra. Érsekújvárról ind. 4:16, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45. Nyitrára ér. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:56. Ntapolcsányra ér. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Ntapolcsányból indul 4:57, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:20, 9:15. Nyitrára ér. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Ntapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24. Németprónára ér. 10:15, 4:04, 10:06.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01. Ntapolcsányra ér. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01. Lipótvárra ér. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27. Nyitrára ér. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17. Kuttiból ér. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiból ind. 7:10, 1:00. Lipótvárra ér. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:03. Radosnára ér. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01. Nyitrára ér. 6:31, 11:41, 4:43.

4425/1911.

Hirdetmény.

Nyitra város határában levő következő vadászati területeken, ugymint:

1) Fábrián völgy, Tasnak fölött, Kalakoos alatt, Ihar alatt, Közép domb, Nagyeser alatt, Disznó völgy, Chrapatyini, Répás part, Kabak,

2) Mogyorós és Czirmány dűlőkben,

3) Diófa alatt, Ravaszmány, Rákóczi halom alatt, Nagy part, Tábor, Temető mellett, Szarka domb, Moesár, Katrusa, Kövesd, Kalvária hegy, Boldogasszony alatt alsó rétek, felső rétek, szőlők alatt Sziget, nevű dűlők-ből álló három rendbeli vadászterületen gyakorlandó vadászati jognak 1911. évi aug. hó 1-től számított 6 évre történendő bérbeadása céljából a nyilvános árverés a városháza 4. sz. hivatalos helyiségében *folyó évi június hó 14-én d. e. 10 órakor fog megtartani.*

Erre az árverezni óhajtok oly figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy a bérleti feltételek a tanási iktató helyiségben (1. emelet 9. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és hogy a vadászati bérszerződések az árverés eredményének a képviselőtestület által történendő jóváhagyása után fognak megkötöttni.

Az árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 50%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a városi pénztárnál letenni és az erről szóló nyugtát az árverést vezető hatósági közegnek felmutatni.

Az 1) a vadászterület kikiáltási ára 200 kor., a 2) a vadászterületé 200 kor. és a 3) alattié 100 kor.

Nyitra, 1911. évi május hó 31-én.

Tóth Lajos s. k.

polgármester.

108. 1-1.

PÉTERFALVAI PÁPIRGYÁR
OCEAN G.G.B.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PÁPIRKERESKEDÉSSEN

140/911. ügysz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy néhai **Bende Imre** volt nyitrai megyés püspök örökösének együttes megkeresésére az ugyanazon örökhagyó hagyatékában található ingóságokat, jelesen főpapi ékszereket, ezüst evőkészleteket, gyertyatartókat különféle nagyságú, keretekbe foglalt, s ezek közt Hegedűs László festőművész által festett Szent Imrét ábrázoló olajfestményeket, 3996 liter különféle bort, kocsikat, más járműveket és lószerszámot *folyó 1911. évi június hó 26-án délelőtt 10 órakor megkezdendő és szükség esetén a következő napokon Nyitrán, Vártér 1.*

hátszám alatt levő püspöki várlakban megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek, a vételárnak készpénzben leendő azonnali megfizetése mellett áruba bocsátani és eladni fogom, mit is a közönségnek azzal juttatok tudomására, hogy a borok hordók nélkül fognak eladatni, tehát a vevők ezeket saját edényeikbe lehúzza veszik át.

Nyitrán, 1911. évi május hó 18-án.

Pongrácz Kálmán

102 3-3

P. H.

kir. közjegyző.

Két-három középiskolát végzett ifjak, könyvkereskedő-, könyvnyomdász- vagy könyvkötő-

tanulóknak ::

azonnal felvétetnek

109. 1-0.

Huszár István

könyvkereskedésében, Nyitrán.

Figyelem !

Megérkeztek :

Figyelem !

Friss lipthói túró
Friss ementhali sajt
Friss gróji sajt
Friss szalámi (magyar)
Friss saláta olaj
Friss uborka ecetben
Friss borecet izletes
Friss ásványvizek

Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál,

finom zabori bor :

1 nagy üveg zamatos bor 45 kr.
1 nagy üveg zabor gyöngye 55 kr.
1 nagy üveg zabori rizling 60 kr.
1 nagy üveg zabori vörös 65 kr.
Üres palackok 5 kr.-ért visszavétetnek.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos NYITRÁN.

83. 6-52.

Vajda J. butorkereskedő
Nyitra, Pár-utca 22. sz.

Modern butorok jó minőségben legolcsóbban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett.

BUTORAIM száraz anyagból, kitűnő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó izléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek.

Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba butorokban.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor, veranda és kerti butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen és izléselesen állíttatnak elő.

5. 13-30.

A nők legforróbb vágya
szépnek lenni!

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI „IBOLYA-CREME“

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

105. 4-15.

és mindennemű más arctisztálanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Egy darab „Ibolya-creme“ szappan 70 fillér, egy doboz „Aradi Ibolya-Hölgypor“ 1 korona 20 fillér, egy üveg „Ibolya-tej“ ára 1.— korona.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában Aradon és KUBÁNYI ISTVÁN úr drogeriájában Nyitrán, valamint az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában, drogeriájában és továbbá illatszerek kereskedésében.

DR. BERÉNYI SÁNDOR
FOGORVOSI ÉS FOGTECHNIKAI
00000000 MŰTERME 00000000
NYITRÁN, VÁROSHÁZ-TÉR 3. SZ.

Fog- és gyökéreltávolítás
cocainnal, fájdalom nél-
kül. Tartós fogtömések
ezüst és arannyal, ce-
ment és porcellán email-
lal. A fogzománc színé-
nek teljesen megfelelő
égetett porcellántömé-
sek készítése. Műfogak
szájpadiás nélkül. Telje-
s fogsorok készítése és
behelyezése. Aranykoro-
nák és aranyhidak. Tö-
rött darabok javítások
helyben eszközöltetnek.

Rendelés naponta d. e.
11-12 óráig és d. u. 2-5-ig.

106 3-5

„KOLLARIT“
bőrlemez
a jelenkor legjobb
tetőlemeze.

Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.

Állandó raktár asz-
falt, kátránylemez és
elszigetelőlemezből

63 13-39

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai
gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi
urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,

cimádákat, biretumokat,

mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb árakon.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

9. 22-62.

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által
ujjonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én
(előbb: felső Guttman sörarnok) megnyitottuk. a Bottyán-utcaival szemben

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének vélünk
hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti
gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsiak,
valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes
mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettük bennünket,
hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

**M. Kir. Államvasutak Gépgyárának
gyártmányait hozza forgalomba.**

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és álta-
lánosán ismeretes, hogy azok a külföld hasonló gyártmányaival a versenyt minden
tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot
vállalunk: gépresek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul
ujjakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.

A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll
módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó
törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának
fellendülését.

Kelt: Nyitra, 1911. évi május hó 16-án.

98. 4-26.

Nyitrai Iparbank.

Hirdetések a Nyitramegyei Szemle
számára igen jutányos
áron felvétetnek Huszár István úr könyvke-
kereskedésében, ahol lapra is elő lehet fizetni.

Jelentés Verebély Géza divatárúházából, Nyitra

Az árúház tetemes megnagyobbítása, és az egyes áru-
xxxxxx osztályok áthelyezése végett xxxxxx

**mélyen leszállított árak melletti ki-
árusítás már csak 3 hónapig tart.**

A vásárló közönség saját érdekét mellőzi, ha ezen kedvező
alkalmat elmulasztja és szükségletét nem most fedezi.

Sorozat eladások azon cikekből, melyek sok helyet
elfoglalnak és szoros idényhez vannak kötve:

600 darab gyermek, fiú, férfi szalma és gyökér fonatu

kaip, a legújabb kivitelekben.

A jutályos szabott alapárakból:

20% engedménnyel!

Valódi Panama kalapoknál.

10% engedménnyel!

300 db legújabb divatú naper-
nyő remek szép választékban.

20% engedménnyel!

Divatkelmék, selymek voile,
zefir, delaine, mosó delaine,
batiszt, hadeira ruhavászon
cikkek nagy raktára. — Női
zsabók és nyakkendők mesés
szép kivitelben.

20% engedménnyel!

Gyermek és női kötények min-
den alakban és dús válasz-
tékban.

Kitünő állású fűzők.

15-30% engedménnyel!

Szőnyeg, függöny és egyéb bu-
torozási cikkek. A legújabb
linoleum és xyló futók és sző-
nyegek. Lüsztér, mull, madras
és vászon függönyök, nyári
lakások részére.

Az összes árucikkeknél megfelelő nagy engedmények!

45 16-0

Huszár István könyvnyomdája Nyitra.